

327

OBWIESZCZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 31 października 1946 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu z dnia 22 stycznia 1946 r. o Najwyższym Trybunale Narodowym.

Na podstawie art. 3 dekretu z dnia 17 października 1946 r. o zmianie dekretu z dnia 22 stycznia 1946 r. o Najwyższym Trybunale Narodowym (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 325) ogłaszam w załączniku do obwieszczenia niniejszego tekst jednolity dekretu z dnia 22 stycznia 1946 r. o Najwyższym Trybunale Narodowym

(Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 45) z uwzględnieniem zmian, wynikających z dekretu z dnia 17 października 1946 r., i z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów.

Minister Sprawiedliwości:

Henryk Świątkowski

Załącznik do obwieszczenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 października 1946 r. (poz. 327).

DEKRET**o Najwyższym Trybunale Narodowym.**

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Tworzy się Najwyższy Trybunał Narodowy oraz Prokuraturę Najwyższego Trybunału Narodowego z siedzibą w miejscu siedziby Sądu Najwyższego.

Art. 2. 1. Najwyższy Trybunał Narodowy składa się z Prezesa i sędziów.

2. Prokuratura Najwyższego Trybunału Narodowego składa się z Pierwszego Prokuratora i prokuratorów Najwyższego Trybunału Narodowego.

Art. 3. 1. Prezesem Najwyższego Trybunału Narodowego jest Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego.

2. Prezydium Krajowej Rady Narodowej na wniosek Ministra Sprawiedliwości powołuje spośród osób, posiadających kwalifikacje sędziowskie, sędziów, Pierwszego Prokuratora i

prokuratorów Najwyższego Trybunału Narodowego.

3. Sprawowanie czynności sędziego orzekającego w sądach powszechnych nie jest przeszkodą do sprawowania czynności sędziego Najwyższego Trybunału Narodowego.

4. Sprawowanie czynności prokuratora sądu powszechnego nie jest przeszkodą do sprawowania czynności prokuratora Najwyższego Trybunału Narodowego.

5. Listę ławników ustala Prezydium Krajowej Rady Narodowej spośród posłów.

6. Prezydium Krajowej Rady Narodowej może odwołać sędziego, prokuratora lub ławnika; odwołanie sędziego lub ławnika może nastąpić jedynie na wniosek Prezesa Najwyższego Trybunału Narodowego.

7. Urzędników sekretariatów powołuje bądź Prezes, bądź Pierwszy Prokurator Najwyższego Trybunału Narodowego.

Art. 4. 1. Najwyższy Trybunał Narodowy orzeka na rozprawie w składzie trzech sędziów i czterech ławników, na posiedzeniach niejawnych — w składzie trzech sędziów bez udziału ławników.

2. Na posiedzeniu Najwyższego Trybunału Narodowego przewodniczy bądź Prezes Najwyższego Trybunału Narodowego, bądź wyznaczony przez niego sędzia.

3. Przy głosowaniu przewodniczący zbiera głosy, poczynając od najmłodszego wiekiem, a sam głosuje ostatni.

Art. 5. 1. Sędziowie, Pierwszy Prokurator i prokuratorzy Najwyższego Trybunału Narodowego w sprawowaniu czynności, określonych w niniejszym dekreście, zrównani są w prawach i obowiązkach z sędziami, Pierwszym Prokuratorem i prokuratorami Sądu Najwyższego.

2. Ławnicy w sprawowaniu czynności są niezawisli i podlegają tylko ustawom; podczas pełnienia czynności na rozprawie mają prawa i obowiązki sędziego, należącego do składu orzekającego.

Art. 6. Najwyższy Trybunał Narodowy rozpoznaje:

1) sprawy o przestępstwa, przewidziane w dekrecie z dnia 22 stycznia 1946 r. o odpowiedzialności za klęskę wrześniową i faszyzację życia państwowego (Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 46),

2) sprawy o przestępstwa, dokonane przez osoby, które za popełnione przez nie zbrodnie wydane będą zgodnie z deklaracją moskiewską Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich i Wielkiej Brytanii władzom Rzeczypospolitej Polskiej — z wyłączeniem spraw, które prokurator Najwyższego Trybunału Narodowego przekazuje prokuratorowi sądu okręgowego, uwzględniając w miarę możliwości właściwość miejscową.

Art. 7. Sprawy, przekazane na podstawie art. 6 pkt 2, rozpoznaje sąd okręgowy w składzie określonym w dekrecie z dnia 13 czerwca 1946 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 192); postępowanie odbywa się według przepisów tego dekretu z tym, że przepis art. 11 niniejszego dekretu stosuje się odpowiednio.

Art. 8. W postępowaniu przed Najwyższym Trybunałem Narodowym stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego, o ile przepisy niniejszego dekretu nie stanowią inaczej.

Art. 9. 1. W sprawach, należących do właściwości Najwyższego Trybunału Narodowego, prokurator Najwyższego Trybunału Narodowego może zastosować środki zapobiegające uchylaniu się od sądu. Na postanowienie prokuratora służy zażalenie do Najwyższego Trybunału Narodowego.

2. Prokurator Najwyższego Trybunału Narodowego może przeprowadzić dochodzenie bądź bezpośrednio, bądź za pośrednictwem prokuratora sądu okręgowego, organów bezpieczeństwa publicznego lub Milicji Obywatelskiej, bądź też zwrócić się o dokonanie poszczególnych czynności sądowych do sędziów śledczych lub sądów grodzkich.

3. Na wniosek prokuratora Najwyższego Trybunału Narodowego prowadzi się śledztwo. Właściwy jest sędzia śledczy, do którego prokurator Najwyższego Trybunału Narodowego skieruje wniosek o wszczęcie śledztwa.

4. Nie stosuje się przepisów art. 164 § 1, 169, 171 i 172 kodeksu postępowania karnego oraz przepisów o sprzeciwie przeciwko aktowi oskarżenia.

Art. 10. Celem zabezpieczenia grożącej oskarżonemu konfiskaty lub grzywny prokurator Najwyższego Trybunału Narodowego może już w toku dochodzenia zarządzić zajęcie w całości lub w części majątku oskarżonego. Na postanowienie prokuratora służy zażalenie do Najwyższego Trybunału Narodowego.

Art. 11. Wolno odczytywać na rozprawie zapiski dochodzenia oraz wszelkie dokumenty urzędowe lub prywatne.

Art. 12. 1. Udział obrońcy w rozprawie głównej jest konieczny; jeżeli oskarżony nie ma obrońcy z wyboru, Prezes Najwyższego Trybunału Narodowego wyznacza mu obrońcę z urzędu spośród adwokatów, zamieszkałych na terenie Państwa Polskiego.

2. Obrońcą z wyboru może być każdy obywatel polski; jeżeli obrońcą jest osoba nie wymieniona w art. 86 kodeksu postępowania karnego, wymagane jest dopuszczenie jej do obrony przez Prezesa Najwyższego Trybunału Narodowego.

3. Osoba powołana do obrony z urzędu otrzymuje za swe czynności i za stracony czas wynagrodzenie, którego wysokość oznacza Najwyższy Trybunał Narodowy według słusznego uznania.

Art. 13. 1. Nieujęcie oskarżonego nie stoi na przeszkodzie wniesieniu aktu oskarżenia i rozpoznaniu sprawy pod jego nieobecność. Zapadłego wyroku nie uważa się za zaoczny.

2. W przypadku określonym w ust. 1:

a) prawo wyboru obrońcy służy także ojcu, matce, opiekunowi, małżonkowi, dzieciom i rodzeństwu oskarżonego,

b) wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem może nastąpić na korzyść oskarżonego również w przypadku przytoczenia takich nowych faktów i dowodów, nieznanymi przedtem sądowni, które bądź same, bądź w związku z innymi stwierdzają, że oskarżony jest niewinny albo że skazano go za przestępstwo cięższe niż to, które popełnił.

Art. 14. 1. Sąd zawsze sporządza na piśmie wyrok z uzasadnieniem.

2. Ogłoszenie sentencji wyroku następuje po sporządzeniu na piśmie wyroku z uzasadnie-

niem. Termin przewidziany w art. 367 kodeksu postępowania karnego wynosi 7 dni.

Art. 15. 1. Wyroki i postanowienia Najwyższego Trybunału Narodowego są ostateczne.

2. Skazanemu przysługuje prawo wniesienia prośby o ulaskawienie do Prezydenta Krajowej Rady Narodowej, a w sprawach, w których zapadł wyrok śmierci, Prezes Najwyższego Trybunału Narodowego przesyła niezwłocznie akta sprawy Ministrowi Sprawiedliwości celem przedstawienia do decyzji Prezydentowi Krajowej Rady Narodowej, załączając opinię Najwyższego Trybunału Narodowego.

Art. 16. Orzeczenia Najwyższego Trybunału Narodowego wykonuje prokurator sądu okręgowego na zlecenie prokuratora Najwyższego Trybunału Narodowego.

Art. 17. Najwyższy Trybunał Narodowy orzeka o wznowieniu postępowania w sprawie, w której wydał wyrok.

Art. 18. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrom Sprawiedliwości i Bezpieczeństwa Publicznego.

Art. 19. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.